

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е №7
гр. София, 08.01.2019 г.

АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД, II - ри състав, в
закрито заседание на осми януари през две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВЕСЕЛИНА ВЪЛЕВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ДИМЧО ГЕОРГИЕВ
2. КРАСИМИРА КОСТОВА

като разгледа докладваното от съдия Вълева въззивно наказателно частно дело номер 1 по описа за 2019 година за да се произнесе, съобрази:

Производството е по реда на глава XXII от НПК.

Оспорено е определение от 19.12.2018г., постановено по н.о.х.д. № 2617/2018г. по описа на СНС, 14-ти състав, с което по реда на чл. 270, ал. 1 и 2 от НПК са изменени мерките за неотклонение, изпълнявани спрямо подсъдимите Д. И., Б. Х. – П. и П. Д. от „Задържане под стража“ в „Домашен арест“.

За проверка на определението са постъпили частен протест от прокурор при Специализираната прокуратура и частна жалба от единия от защитниците на подсъдимата Б. Х. – П. – адв. Е. Й..

С частния протест се развиват доводи за неправилност и необоснованост на определението. Изтъква се, че липсва изискуемата от разпоредбата чл. 270 от НПК промяна в обстоятелствата, налагаща ревизия на мерките за неотклонение на тримата подсъдими. Счита се, че са налице предпоставките за продължаване действието на мярката за неотклонение „Задържане под стража“. Позовава се на вида и размера на предвиденото наказание за престъплението, за което всеки от подсъдимите е предаден на съд. Поддържа се, че обоснованото подозрение, че тримата са извършили вмененото им престъпление не е разколебано в хода на съдебното следствие, включително и при събраните и проверени доказателства при проведеното на 17.12.2018г. съдебно заседание. Аргументира се съществуването на реална опасност от извършване на престъпление с характера на повдигнатите обвинения, дължостното качество, в което са извършени деянията, изключително високата степен на обществена опасност на престъплението, начина му на извършване и размера на получения и целения противозаконен дар. Настоява се атакуваното определение да бъде отменено и да бъде оставено без уважение искането на подсъдимите за изменение мярката им за неотклонение от „Задържане под стража“ в полза.

С частна жалба на адв. Й., действащ като защитник на подс. Б. Х. – П. се претендира отмяна на обжалваното определение и определяне на по-лека мярка за неотклонение от „Домашен арест“. Намира се за неоснователен доводът, че нямало промяна в обстоятелствата. Твърди се, че всяко следващо заседание отдалечава все повече предположението, че П. е извършила престъплението от обосноваността, като твърденията в обвинителния акт се подкрепят единствено от показанията на свидетеля В., които са противоречиви, непоследователни и нелогични. Навежда се, че здравословното състояние на подсъдимите налага лечение при домашни условия, най-малкото заради това, че част от лекарствата, не се намират в следствения арест, а за закупуването са необходими

специални рецепти. Изтъква се още, че по делото остава да бъдат изслушани експертизите и да се приемат доказателствата, събрани чрез СРС, за което не се изисква подсъдимите да бъдат задържани. Твърди се, че опасност от укриване няма, а хипотетичната опасност от извършване на нови престъпления не е конкретизирана и не се подкрепя от доказателствата по делото. Направено е и процедурно искане за насрочване на открито заседание.

Съдът, след като се запозна с доводите на страните, изложени в частния протест и частната жалба и като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

За пореден път въззивният съд намира за неоснователно направеното процедурно искане за провеждане на открито съдебно заседание. В нормата на чл. 345, ал. 1 от НПК е предвиден редът, по който протича производство като настоящото и той е закрито заседание. Открито съдебно заседание се насрочва само ако е необходимо. Подобна необходимост възниква при условие, че за изясняване на правно значими обстоятелства се налага извършване на процесуални действия, като събиране на доказателства или изслушване на страните. В частната жалба не са изтъкнатите каквито и да било обстоятелства, които да обосновават необходимост от провеждането на открито съдебно заседание. Въззивният съд при извършване на служебна проверка също не констатира съществуването на такава обстоятелства. Ето защо, искането за насрочване на открито съдебно заседание следва да бъде оставено без уважение.

С определението, оспорено от държавното обвинение и от адв. Й., действащ като защитник на подс. П. мерките за неотклонение, прилагани спрямо тримата подсъдими са изменени от „Задържане под стража” в „Домашен арест“.

Принципно положение е, че за да се прецени има ли основания взетите и изпълнявани спрямо подсъдимите мерки за неотклонение да бъдат смекчени, трябва да се отговори дали са настъпили промени, които влияят върху изводите за наличието на рисковете, прогласени в чл. 57 от НПК, както и дали от доказателствата по делото може положително да се заключи, че предадените на съд лица евентуално са извършили престъплението, за което им е повдигнато обвинение.

Въззивният съд многократно е обосновавал виждането си за формиран доказателствен комплекс, от които изглежда, че подсъдимите И., П. и Д. вероятно са извършили вменените им престъпления. Гласните доказателствени източници, събраните в хода на съдебното следствие не разколебават този извод, поради което въззивната инстанция продължава да намира обосноваването подозрение за налично в обема, необходим за производство по чл. 270 от НПК.

Що се отнася до риска от извършване на престъпление, неправилно първоинстанционният съд го е обвързал единствено с опасността от неправомерно въздействие върху свидетелите. В разисквания аспект СНС е приел за предопределящ акта му от разпоредително заседание от 13.09.2018 г., потвърден с определение от 01.10.2018 г. по в.н.ч.д. № 406/2018 г. на АСНС, като е изложил пространни съображения, че след като произнасянето му не е коригирано, то е получило стабилитет, едва ли не аналогичен на силата на присъдено нещо и прави недопустимо последващо преосмисляне на опасността и в други възможни форми. В допълнение, първоинстанционният съд е посочил, че чак с определението си от 01.11.2018 г. по в.н.ч.д. №478/2018 г. АСНС за първи път е съзрял наличието на тази опасност в други проявления, извън манипулиране на свидетелите. Всъщност, определението на СНС по чл. 248, ал. 1, т. 6 от НПК, потвърдено с определение

от 01.10.2018 г. по в.н.ч.д. №406/2018 г. на АСНС, не е първото, в което е коментирана опасността от предприемане на асоциална дейност от страна на тримата подсъдими, нито такъв статут има споменатото определение от 01.11.2018 г. по в.н.ч.д. №478/2018 г. по описа на АСНС. Ако първостепенният съд си беше направил труда внимателно да проследи развоя на наказателното производство, щеше да забележи, че въззивната инстанция, в малко по-различен персонален съдебен състав, но със същия докладчик е сторила това за пръв път на 26.04.2018 г., с определение по в.н.ч.д. №162/2018 г., в което е мотивирала риска от криминогенна дейност със сериозността на обвиненията, техните особености от фактическа страна и размера на предмета на престъплението, възлизащ на 268 минимални работни заплати за страната. Обвиненията, предявени през м. април 2018 г. не са претърпели съществени корекции, така че няма причина втората инстанция да ревизира схващането си, застъпено не само към онзи момент, но и последователно отстоявано в множеството произнасяния относно мерките за неотклонение на И., П. и Д.. Следователно, невярно се сочи в проверяваното определение, че рискът от извършване на престъпление за първи път е изведен от характеристиките на разследваната престъпна дейност едва с определение от 01.11.2018 г. С разискваната неправилност не се изчерпва отклонението от дължимия законосъобразен подход. За да игнорира акта на АСНС от 06.12.2018 г. първостепенният съд се е съсредоточил преимуществено върху неговото съдържание и му е придал смисъл, какъвто той няма. Илюстрация на казаното е аргументираното нееднакво, според СНС, третиране на извлечението от съдебния протокол от АСНС, в определението за спиране по чл. 343 от НПК и в последващото определение по съществуването на спора. Очевидно проверяваният съд не прави разлика между волята на съда, като обективизирана в писмен вид логическа мисъл и основанията, които са довели до нейното формиране. Първото означава какво съдът е приел за установено от фактическа страна и какви са юридическите му последици, а второто – доказателствата, а в конкретната хипотеза и експертните заключения, които са му послужили за изграждане на вътрешното убеждение. С други думи, от извлечението от съдебния протокол, изпратен преди постановяване на акта на АСНС по чл. 343 от НПК е било ясно какво е приел СНС, но не е било ясно информативното съдържание на доказателствените средства, с които е разполагал първоинстанционния съд и дали ги е оценил правилно. На СНС е добре известно, че в препис – извлечението от съдебния протокол от 16.11.2018 г. не бяха отразени изявленията на вещите лица, изпълнили съдебномедицинските експертизи, а те са част от заключенията. Липсваше изцяло и заключението на вещото лице Р. като писмен документ. То бе изпратено четири дни по-късно – на 20.11.2018 г.

Изложеното не е от значение за настоящото производство, но показва, че СНС е излязъл от позицията си на арбитър и е концентрирал усилията си за компрометиране на горната инстанция, вместо да се фокусира върху спора, с който е бил сезиран. А той е да се прецени каква е пропорционалната форма на процесуална принуда спрямо подсъдимите и то към съответния, явяващ се и последващ от гледна точка на развитието на делото, процесуален момент. Разликата във формираното вътрешно убеждение у съдебните състави, занимаващи се с определена правна проблематика, е част от съдебната дейност и в ЗСВ, както и в процесуалните закони ясно, и недвусмислено са отграничени правомощията на съдилищата при реализирането на съдебния контрол. Изпадането в многословни критики, вкл. с употребата на квалификации по отношение произнасянията на горестоящия съд, съчетано и с изкривени интерпретации по части от актовете му, не

придават на атакуваното определение нито авторитетност, нито по-голяма убедителност, а са най-малкото крайно неуместни.

Връщайки се към предмета на делото въззивният съд съобрази, че тримата подсъдими са с мярка за неотклонение „Домашен арест“ от 22.12.2018 г., т.е. близо двадесет дни. Няма данни за отклонения в посочения времеви отрязък. Последното важи с още по-голяма сила за подс. П. Д., който и при предходното облекчаване на процесуалното му положение под същата форма е имал безукорно поведение. От представената пред СНС от защитата проформа – фактура се установява, че по време на престоя си в домашна обстановка подс.Д. проучва възможностите за оперативно лечение, от което се нуждае – трансплантация на роговица.

На следващо място, въззивният съд взе предвид, че тримата подсъдими към настоящия момент пребивават в домашна обстановка, като счита, че връщането в арестните помещения би било проява на прекомерна строгост. Най-малкото, това би предизвикало изключителен стрес, което е неоправдано, независимо от размера на предвиденото наказание за разследваните престъпления.

При това положение и като съобрази срока на прилагане на мярката за неотклонение „Задържане под стража“, който се равнява на почти девет месеца, въззивният съд намира, че опасността от извършване на престъпление е с намален интензитет и обуславя определяне на по-леката по вид мярка за неотклонение „Домашен арест“, която се явява подходяща към настоящия етап на съдебното следствие, което е към своя край.

Досежно здравословното състояние на подсъдимите, категорично не се споделя обобщената за всички тях констатация на първата инстанция, че то било „значително увредено“. Установените по експертен път здравословни проблеми, които впрочем са били разисквани нееднократно, не бива да бъдат преекспонирани. Те не са равнозначни на значителна увреда, както ги е оценил СНС.

За пълнота на въззивната проверка следва да се даде отговор на доводите, ангажирани в частната жалба. Лансираната липса на лекарства в следствения арест е невярна. По делото няма обективни данни този проблем някога да е стоял по отношение на подс. П.. Освен това, той губи значение с определяне на мярка за неотклонение „Домашен арест“. Неоснователна е и тезата в частната жалба, че за извършване на предстоящите следствени действия не е нужно подсъдимите да са с мерки за неотклонение, ограничаващи правото им на свободно предвижване. Както е известно мерките за неотклонение не се налагат единствено за да обезпечат безпроблемното развитие на съдебното следствие. Техните цели са далеч по-широки. Според нормата на чл. 57 от НПК задачата им е да осигурят обществен ред и спокойствие, като попречат на подсъдимите да извършат престъпление или да осуетят привеждането в изпълнение на влязлата в сила присъда. Пропорционалната мярка за елиминиране на първия от цитираните рискове е „Домашен арест“. До този извод е стигнал и долустепенният съд, поради което определението му като краен резултат е правилно.

Водим от изложените съображения и на основание чл. 345 от НПК, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ПОТВЪРЖДАВА определение от 19.12.2019 г. по н.о.х.д. №2617/2018 г. по описа на СНС, 14-ти състав, с което са изменени мерките за неотклонение, изпълнявани по

отношение на подсъдимите Д. И., Б. Х. – П. и П. Д. от „Задържане под стража” в „Домашен арест“.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.